

Pedagogisch beleid

kinderdagverblijf de Hoepel



kinderdagverblijf **de Hoepel**

Versie: 1.6

Datum: 7 september 2015

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Motivatie	3
1.2	Algemene doelstelling de Hoepel.....	3
2	Organisatie.....	3
2.1	Organisatie structuur	4
2.2	Overlegstructuur.....	4
2.3	Groepsstructuur.....	5
2.3.1	Groepen	5
2.3.2	Opzet van de groepen.....	6
2.3.3	Leidster – kind ratio.....	8
2.3.4	Vier-ogen principe	8
2.3.5	Invalbeleid	8
2.4	Accommodatie en inrichting	8
2.5	Risico-inventarisatie en Evaluatie (RI&E) veiligheid en gezondheid	9
2.6	GGD	9
2.7	Klachtenprocedure	10
2.8	Plaatsingsprocedure.....	10
2.8.1	Rondleiding	10
2.8.2	Inschrijfformulier en plaatsingsovereenkomst	10
2.8.3	Intakegesprek.....	11
2.8.4	Wennen.....	11
2.8.5	Afscheid nemen	11
2.8.6	Kinderen met een rugzak	11
2.8.7	Ziek kind & medicijn gebruik	12
2.8.8	Incidentele opvang	12
3	Pedagogische visie en uitgangspunten	12
3.1	Visie algemeen.....	12
3.2	Visie van de Hoepel	12
3.3	Doel	14
3.4	Uitgangspunten	14
3.5	Methodiek.....	14
3.5.1	Elly Singer	14
3.5.2	Louise Berkhout	16
3.5.3	Celestin Freinet	16
3.5.4	Thomas Gordon	18
3.5.5	Reggio Emilia	19
3.6	Uitwerking pedagogische doelen	20
3.6.1	Opvoedingsdoelen	20



3.6.2	Ontwikkelgebieden.....	23
4	Samenwerken met ouder/verzorger	24

1 Inleiding

In dit pedagogisch beleidsplan worden de uitgangspunten van waaruit dagelijks met de kinderen gewerkt wordt onder woorden gebracht. De Hoepel is een lerende organisatie en de formulering van het pedagogisch handelen is een proces dat voortdurend in ontwikkeling blijft. Tevens wordt in dit plan onze groene visie vertaald naar de omgang met de kinderen, de dagstructuur, de aanpak van het vrije spel met haar activiteiten.

De Hoepel heeft twee locaties en dit pedagogisch beleidsplan wordt op beide locaties toegepast.

1.1 Motivatie

Het pedagogisch beleidsplan geeft de ouder/verzorger inzicht in de werkwijze die wij hanteren bij de omgang en opvang van hun kinderen. Tevens vormt het een leidraad voor het pedagogisch handelen van de leidsters. Door de uitgangspunten te omschrijven tracht de Hoepel een duidelijk beeld te geven van wat in de dagelijkse omgang met kinderen, ouder/verzorger en collega's belangrijk wordt geacht. Daarnaast geeft een pedagogisch beleidsplan de mogelijkheid om doelen en acties duidelijk te verwoorden naar de medewerkers. Het plan waarborgt de kwaliteit van de opvang. Hiermee wordt ook beoogd dat er gelijkwaardige opvang ontstaat op de verschillende groepen, waarbij er echter voldoende ruimte blijft voor persoonlijke invulling door de verschillende leidsters die er werken.

1.2 Algemene doelstelling de Hoepel

Kinderdagverblijf de Hoepel biedt dagopvang voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. De Hoepel biedt kwalitatief goede opvang in een veilige, vertrouwde, huiselijke en natuurlijke omgeving. Ons beleid is erop gericht om kinderen te stimuleren zich te ontwikkelen tot zelfstandige stabiele mensen die positief in het leven staan. Ontwikkelen in een omgeving waar het buiten zijn hoog in het vaandel staat en waar de natuur een prominente rol speelt in de totale opvang.

De Hoepel wil kinderen vertrouwd maken met de natuur. De natuur is het begin van alles; voor lichaam en geest een onuitputtelijke bron van energie. Zij stelt nooit teleur, maar geeft rust, veerkracht en inspiratie.

Daarom geen betere start dan een groene start!

2 Organisatie

Alle medewerkers van de Hoepel zijn in het bezit van een geldige VOG (verklaring omtrent gedrag) en zijn een onderdeel van het, sinds 2013 verplichte, continue screeningsproces van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

2.1 Organisatie structuur

Directie

De directie bestaat uit twee personen. De directie is eindverantwoordelijke voor kinderdagverblijf de Hoepel.

Pedagogisch beleidsmedewerkster

De pedagogisch beleidsmedewerkster is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het pedagogisch handelen binnen de Hoepel. De Hoepel als lerende organisatie is continue bezig met evalueren, leren en verbeteren ten behoeve van de kwaliteit van de opvang. De pedagogisch beleidsmedewerkster initieert en borgt de verbeteringen en begeleidt en coacht hierin de leidsters intensief.

Leidsters

Kinderdagverblijf de Hoepel noemt een pedagogisch medewerker zoals beschreven in het functieboek van de CAO kinderopvang 'leidster'. De leidster is verantwoordelijk voor het uitdragen van onze visie in de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen op de Hoepel.

Alle leidsters van kinderdagverblijf de Hoepel zijn minimaal in het bezit van een afgeronde MBO-opleiding en de Hoepel heeft drie leidsters met een HBO-opleiding.

Stagiaires

Stagiaires bij de Hoepel verrichten alle handelingen onder begeleiding van de vaste leidster van de groep en vallen ook onder haar verantwoordelijkheid. De inzet van stagiaires is beschreven in het stagebeleid van de Hoepel. De pedagogisch beleidsmedewerkster organiseert de inzet van de stagiaires en heeft de overkoepelende contacten met de opleidingen. De Hoepel werkt met stagiaires van verschillende opleidingen, zoals SPW niveau 2, 3 en 4 en HBO-pedagogiek. De doelstelling is om het gehele jaar, op iedere groep en iedere dag een stagiaire in te zetten. Zo kunnen we optimaal onze kennis en visie delen met toekomstige collega's en door een extra volwassene op de groep ontstaat er ook meer tijd voor de kinderen.

2.2 Overlegstructuur

Deze paragraaf geeft een overzicht van de vaste structurele overleggen. Bij bijzondere gebeurtenissen wordt direct het benodigde overleg gepland.

Teamoverleg

Het team heeft maandelijks overleg. Het doel van het teamoverleg is tweeledig:

1. op elkaar afstemmen van interne en externe zaken, wat ten goede komt aan de samenhang in het team en de eenduidigheid in de dagstructuur;

2. evalueren en verdiepen van onderwerpen uit 'bewust opvoeden'. Dit komt ten goede aan de persoonlijke ontwikkeling van het team en dus aan de kwaliteit van de opvang.

Het teamoverleg vindt na sluitingstijd plaats en wordt voorgezeten door de directie.

Werkoverleg per groep

De pedagogisch beleidsmedewerkster heeft maandelijks een werkoverleg met iedere groep. Het werkoverleg is een werkbespreking per groep waarin specifiek op de individuele kinderen en de groepssamenstelling ingegaan kan worden. Onder begeleiding van de beleidsmedewerkster en met de bagage vanuit het bewust natuurlijk opvoeden wordt steeds de beste aanpak en sfeer bepaald voor het individuele kind in de betreffende groepssamenstelling.

Individueel begeleidingsgesprek

De kwaliteit van de leidsters vindt de Hoepel erg belangrijk en daar hoort de juiste begeleiding bij. De beleidsmedewerkster heeft één keer per 6 weken een individueel begeleidingsgesprek met de leidster waarin de persoonlijke ontwikkeling van de leidster aan bod komt. De speerpunten van de Hoepel; natuurlijk bewust opvoeden, het vrije spel, het buiten zijn, het werkelijk verbinden met de kinderen, vragen veel van onze leidsters. De leidster is oprecht verbonden met het werk en werkt vanuit haar hart. Ook ontdekken we steeds dat we in de opvoeding van kinderen nooit uitgeleerd zijn en dit is een belangrijk element in de begeleidingsgesprekken. De leidster verdiept, leert en ontwikkelt.

Functionering- & beoordelingsgesprek

Het functionering- & beoordelingsgesprek vindt jaarlijks plaats tussen medewerker en leidinggevende. Het doel van dit gesprek is tweeledig:

1. het functioneren van de medewerkster bespreken in relatie tot de visie van de Hoepel,
2. het vertalen van het functioneren in een bijbehorende beoordeling.

2.3 Groepsstructuur

2.3.1 Groepen

De Hoepel heeft twee locaties en in totaal 6 groepen:

- Locatie Groenordlaan 18a, 3 groepen: Lieveheersbeestjes, Vlinders en 3+ groep
- Locatie Loolaan 32, 3 groepen: Madeliefjes, Zonnebloempjes en 3+ groep

Iedere groep heeft vaste leidsters en een kind wordt toegewezen aan één groep.

Locatie Groenordlaan

- Babygroep: de Lieveheersbeestjesgroep kan maximaal 12 baby's opvangen;
- Dreumesgroep: de Vlinders groep kan maximaal 16 kinderen opvangen;
- De 3+ groep kan maximaal 13 kinderen opvangen.

Locatie Loolaan

- Babygroep: de Zonnebloempjesgroep kan maximaal 8 baby's opvangen;
- Dreumesgroep: de Madeliefjesgroep kan maximaal 16 kinderen opvangen samen met de 3+ groep;
- 3+ groep: de 3+ groep kan samen met de Madeliefjes maximaal 16 kinderen opvangen.

2.3.2 Opzet van de groepen

Iedere locatie heeft drie horizontale groepen: een baby groep, een dreumes groep en een drie plus groep. De opzet en structuur van de groepen is op beide locaties gelijk. Voor deze opzet is gekozen om iedere doelgroep de specifieke aandacht te kunnen geven die zij verdient.

Een kanttekening bij de locatie Loolaan: op deze locatie is deze opzet nog niet helemaal gerealiseerd. Op dagen dat de kindaantallen nog klein zijn, worden groepen samengevoegd. Zo is er bijvoorbeeld geen 3+ groep op woensdag omdat er dan maar 1 kindje 3+ is. Op moment van schrijven is het volgende aan de orde:

- Dreumesgroep: dit is de verzamelgroep en is altijd actief
- Babygroep: is actief op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag
- 3+ groep: is actief op maandag, dinsdag en donderdag. Op woensdag en vrijdag worden wel 3+ activiteiten met de kinderen gedaan op de dreumes groep.

Babygroep

De babygroep is voor de jongste kinderen van 0 – (ongeveer) 1,5 jaar. Het moment dat een kind doorschuift naar de dreumes groep hangt af van de ontwikkeling van het kind en de groepssamenstelling van beide groepen. Ouders worden betrokken bij de overgang tussen groepen. De babygroep is gelokaliseerd op de begane grond met een directe verbinding met de tuin. Op deze manier beleven de baby's ook de maximale buitenervaring. Baby's hebben allemaal hun eigen slaap- en eetritme, dat is afgestemd met de ouders. Het ritme van het kind wordt altijd gevolgd.

De babygroep doorloopt ook het dagritme dat we binnen de Hoepel hebben ontwikkeld. De kinderen groeien naar de dagstructuur toe en als zij eraan toe zijn doen ze mee. Tijdens het kringmoment opent de leidster de kring met een kabouter en worden er liedjes gezongen. Deze werkwijze is op alle groepen op de Hoepel gelijk, met als doel een veilige en herkenbare omgeving voor de kinderen te creëren. Bij wisselingen van groepen vormt deze dagstructuur de basisveiligheid en -houvast voor de kinderen.

De babygroep heeft eigen ruimtes in de tuin en vanuit deze kleinere veilige groene omgeving kan het kind de grotere tuin en wereld gaan ontdekken, zodra het kind daar aan toe is. Ieder in zijn eigen tempo. Buiten komen de baby's in aanraking met de natuur, hierin worden alle zintuigen op een hele mooie manier geprikkeld.

Dreumesgroep

De dreumesgroep is de groep voor kinderen van (ongeveer) 1,5 - 3 jaar. De dreumesgroep is gevestigd op de begane grond en heeft een directe verbinding met de riante bostuin. De vaste dagstructuur vormt de basis voor de

dagindeling van de dreumesgroep en geeft de kinderen houvast. Voor kinderen is dit belangrijk, omdat ze van tevoren weten hoe de dag eruit ziet. Hierbij bestaat altijd de mogelijkheid om het programma voor een individueel kind aan te passen, mocht dat nodig zijn. Ook in de dreumesgroep is de opzet van het kringmoment conform het beleid en dit vormt direct een teken van herkenning en vertrouwen voor de kinderen die net zijn doorgestroomd.

De dreumesgroep is veel buiten; als de temperatuur het toelaat starten en sluiten de kinderen ook buiten en brengen ze in principe de gehele dag buiten door. De extra ruimte die hierdoor ontstaat, komt ten goede aan de rust op de groep en de mogelijkheid voor de kinderen om vrij te spelen. Het belang van het vrije spel is de basis voor een goede ontwikkeling van de kinderen. Pedagogen Elly Singer en Louise Berkhout hebben dit onderzocht en geven concrete handvaten om de omgeving en de leidsters hier optimaal bij te betrekken. Zie hoofdstuk 3 voor de pedagogische verdieping.

Buiten leren de kinderen respect te hebben voor de natuur en komen zij in contact met het natuurlijk ritme : dag/nacht en de seizoenen. Het natuurlijk ritme is net zo belangrijk als het dagritme. Het ritme geeft houvast, herkenning en is zo een basisveiligheid. De basisveiligheid is een voorwaarde voor kinderen om te kunnen ontwikkelen.

Buiten spelen de kinderen met alles wat de natuur hen biedt: zand, modder, takken, blaadjes, beestjes, aarde, water, lucht, vogels, etc. Het zijn allemaal ideale materialen / onderwerpen om mee te ontdekken en te spelen, alle ontwikkelingsgebieden komen ruimschoots aan bod.

3+ groep

Als de dreumes 3 jaar wordt, dan gaat hij of zij naar de 3+ groep. Het kind hoort dan echt bij de grote kinderen en hier wordt naar uitgekeken. De naam van de groep is ook bewust 3+ groep, omdat de kinderen zichzelf echt groot voelen en de naam bevestigt dit nogmaals. Het is het laatste jaar op de kinderopvang en de kinderen beginnen de gevoelens te krijgen dat ze groot willen zijn. Het spelaanbod en de activiteiten zijn dan ook afgestemd op deze leeftijd: moeilijkere liedjes, verhalen, opdrachten, puzzels en spelletjes zoals memorie, maximale ruimte voor fantasie en nabootsingsspel zoals tafeldekken, afwassen en bakken.

De groep is gevestigd op de eerste verdieping. Deze kinderen zijn al redelijk zelfredzaam en onder begeleiding van de leidster kunnen de kinderen zelf de trap op en af om naar buiten te gaan. Zoals ook op de andere groepen is de 3+ groep veel buiten. De 3+-ers hebben een apart stukje tuin tot hun beschikking waar ze kunnen eten en spelen. Tevens wordt er gespeeld in de tuin met alle andere kinderen van het kinderdagverblijf. Doel van deze twee mogelijkheden is om enerzijds alle kinderen van de Hoepel samen te laten spelen waarbij de kleinere kinderen leren van de grotere en anderzijds om op sommige momenten meer rust in de tuin te creëren door kinderen apart van elkaar te laten spelen.

Bij de 3+ breiden we de zorg voor de natuur verder uit, door groente en kruiden te planten en te oogsten, de fruitbomen te verzorgen en het fruit te oogsten, het onkruid te wieden en samen te vegen.

De zelfredzaamheid, waaronder zindelijkheid, is tevens een groot thema op deze groep. In het laatste jaar mag nog alles uitgeprobeerd en ontdekt worden, zonder dat het beoordeeld wordt. De kinderen leren waar hun eigen grenzen liggen, hebben een basis set van normen en waarden meegekregen en hopelijk een rijke fantasie ontwikkeld - klaar voor de volgende fase in hun leven!

2.3.3 Leidster – kind ratio

De Wet Kinderopvang stelt regels ten aanzien van de leidster-kind ratio. De groepen worden ingedeeld op basis van onderstaande verhoudingen:

- een leidster per vier aanwezige kinderen tot 1 jaar,
- een leidster per vijf aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar,
- een leidster per zes aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar,
- een leidster per acht aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar.

2.3.4 Vier-ogen principe

Per 1 juli 2013 moet de kinderopvang voldoen aan het vierogenprincipe. Dit betekent dat er altijd een tweede volwassene moet kunnen meekijken of luisteren. Binnen de Hoepel hebben we 2 verschillende methoden om dit op te vangen:

1. Als eerste wordt geprobeerd om op de momenten dat leidsters alleen op de groep staan, hier een stagiaire bij te plannen,
2. Als een stagiaire niet mogelijk is, hebben we camera's op de groepen. De camera's zijn verbonden met een monitor op een andere groep en zo kunnen leidsters op elkaars groepen meekijken. De camera's worden alleen aangezet als leidsters echt alleen op de groep staan.

Op de locatie Groenordlaan komt het niet voor dat een leidster echt alleen in het pand aanwezig is met kinderen. Hooguit zal een van de drie groepen wel eens dicht zijn, maar nooit twee van de drie groepen. Op de locatie Loolaan is het in de beginfase wel mogelijk dat één leidster aanwezig is bij de kinderen. In deze gevallen zullen we er altijd voor zorgen dat de pedagogisch beleidsmedewerkster of de directie in het pand aanwezig is. De leidster zal nooit alleen met kinderen in het pand aanwezig zijn. Overigens heeft de locatie Loolaan geen camera's. Het vier-ogen principe moet met stagiaires, de beleidsmedewerkster of de directie ingevuld worden.

2.3.5 Invalbeleid

Ons doel is om zoveel mogelijk met een vaste groep leidsters te werken. Dit geldt ook voor de invallers. Op deze manier zien de kinderen bekende gezichten en werken de leidsters met vaste collega's. Onder andere door het werken met een vast team kan de kwaliteit van de kinderopvang worden gewaarborgd.

2.4 Accommodatie en inrichting

Beide locaties bevinden zich in monumentale villa's in Apeldoorn en zijn beide omgeven door een riante bostuin. De Hoepel is niet voor niets gevestigd in oude karakteristieke huizen. De huizen hebben een verhaal, een historie

van families en een oprechte huiselijke sfeer, welke precies past bij de huiselijke sfeer die we de kinderen op de Hoepel willen geven.

Tijdens het her ontwikkelen van de locaties streven we naar een veilige, groene, dynamische, duurzame en verantwoorde leefomgeving. Concreet betekent dit voor de accommodatie, de inrichting en het gebruik het volgende:

1. Streven naar energieneutraliteit:
 - a. Inzet van een warmtepomp aan de Loolaan. De Loolaan heeft geen gasaansluiting meer;
 - b. Onderzoek naar een PVT-systeem voor beide locaties, voor warmwater en zonne-energie;
 - c. Vermindering van energieverbruik door o.a. het veel minder gebruiken van de wasdroger.
2. Gebruik van duurzame materialen:
 - a. Natuurlijke lijnolie verf van Aquamarijn;
 - b. Cradle to cradle stucplaten;
 - c. Geen gebruik van hardhout;
 - d. Natuurlijke vloeren, hout en linoleum;
 - e. In de tuin natuurlijk herbruikbare materialen.
3. Behouden en terugbrengen van zoveel mogelijk natuurlijke beplanting. De tuinen van de Hoepel zijn dan ook ware ontdekkingstuinen voor de kinderen;
4. Gebruik van biologische verbruiksartikelen, zoals schoonmaakmiddelen, luiers, wc-papier;:
5. Gebruik van biologische voeding;
6. Voorkomen van verspilling:
 - a. Inzet van een grijswatersysteem aan de Groenordlaan. De toiletten worden doorgespoeld met regenwater;
 - b. Bewust omgaan met alle voeding, zodat niets verspild wordt;
 - c. Correct scheiden van het afval: glas, plastic, papier, groen en melkpakken.

2.5 Risico-inventarisatie en Evaluatie (RI&E) veiligheid en gezondheid

De Hoepel houdt zich aan de landelijke regels die zijn opgesteld om ziekte en ongevallen in de kinderopvang te voorkomen. Er wordt jaarlijks een risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid uitgevoerd. De risico-inventarisatie beschrijft de risico's ten aanzien van veiligheid en gezondheid die de opvang van kinderen met zich meebrengt. De risico-inventarisatie wordt gecontroleerd door de GGD en is voor ouders ter inzage beschikbaar via de pedagogisch beleidsmedewerkster. Tevens wordt gebruik gemaakt van een ongevallenregistratie formulier. Alle ongelukken worden geregistreerd en meegenomen in het veiligheidsverslag. Indien zich een ongeval voordoet wordt zo spoedig mogelijk contact met de ouder/verzorger gezocht.

2.6 GGD

Jaarlijks bezoekt een functionaris van de GGD de Hoepel om na te gaan of er wordt voldaan aan de eisen die gesteld zijn in de Wet Kinderopvang. Naar aanleiding hiervan schrijft de GGD een inspectierapport dat ter inzage

ligt op het kantoor en tevens beschikbaar is op onze website. Kinderdagverblijf de Hoepel is in het bezit van een registratie verstrekt door de Gemeente Apeldoorn en een gebruiksvergunning verstrekt door de brandweer. Er wordt tevens met de GGD overlegd hoe adequaat te handelen bij besmettelijke ziektes.

2.7 Klachtenprocedure

Indien de klacht naar de mening van de ouder/verzorger niet is opgelost, kan de klacht schriftelijk worden ingediend bij de Klachtencommissie waarbij de Hoepel is aangesloten. Het is ook mogelijk een klacht rechtstreeks in te dienen bij de klachtencommissie, echter het verdient de voorkeur de klacht eerst intern kenbaar te maken en de Hoepel de gelegenheid te geven deze op te lossen. De klachtencommissie heeft de volgende contactgegevens:

Stichting Klachtencommissie Kinderopvang

Postbus 21

3738 ZL Maartensdijk

Tel. 0900-0400034

E-mail: info@klachtkinderopvang.nl

Website: www.klachtkinderopvang.nl

2.8 Plaatsingsprocedure

Deze paragraaf beschrijft de stappen vanaf het aanvragen van een rondleiding tot en met de wendagen van het kind.

2.8.1 Rondleiding

De plaatsingsprocedure start met ouders/verzorgers die opvang voor de kinderen zoeken. Bij interesse in kinderdagverblijf de Hoepel kunnen zij vrijblijvend een kennismakingsgesprek en een rondleiding aanvragen. Tijdens deze afspraak wordt de visie en werkwijze van de Hoepel door de pedagogisch beleidsmedewerkster aan de ouders uitgelegd, worden alle vragen van beide kanten besproken en krijgen de ouders een rondleiding op de groepen. Op deze manier ervaren de ouders de sfeer in het kinderdagverblijf en kunnen zij beoordelen of dit bij hun past.

2.8.2 Inschrijfformulier en plaatsingsovereenkomst

Na een positieve kennismaking en rondleiding, kan de ouder/verzorger tot definitieve plaatsing van hun kind overgaan. Het inschrijfformulier wordt op de website ingevuld en alle informatie komt digitaal beschikbaar binnen de Hoepel - <http://www.dehoepel.nl/inschrijven-kdv> Na ontvangst van een correct ingevuld formulier en de controle of aan de wensen van opvang kan worden voldaan, wordt de plaatsingsovereenkomst opgemaakt en ter ondertekening aangeboden aan de ouder/verzorger. Na ontvangst van een getekende plaatsingsovereenkomst door de Hoepel is de plaatsing definitief. Ouder/verzorger vraagt zelf tegemoetkoming kinderopvang aan bij de

belastingdienst. In de administratie van de Hoepel wordt het kinddossier aangemaakt met hierin de kind- en oudergegevens.

2.8.3 Intakegesprek

Voor de start van de opvang vindt er nog een intakegesprek plaats. Dit is een gesprek tussen de pedagogisch beleidsmedewerkster en de ouder/verzorger. Alle relevante informatie over het kind, zoals voeding bijzonderheden en schema's, mogelijke allergieën, slaapschema, vaccinaties, ziektes, gedrag en gewoontes, worden uitgewisseld en vastgelegd in het kinddossier. Tevens worden andere relevante zaken van de opvang besproken; bijvoorbeeld wat moeten de ouders meenemen van huis. Bij de Hoepel is de natuur beleving erg belangrijk en de juiste kleding bij diverse weersomstandigheden is hier essentieel. Dit wordt uitgebreid besproken tijdens het intake gesprek. Ook staat dit beschreven in het starterspakket dat de ouders mee naar huis krijgen.

2.8.4 Wennen

Vooraf bij jonge kinderen is wennen aan een nieuwe situatie erg belangrijk. Het vormt de basis voor vertrouwen en verdere ontwikkeling en ontplooiing. Voordat het kind op de Hoepel start, organiseren we twee wennmomenten. Deze worden in het intake gesprek met de ouders besproken en ingepland. Wanneer het kind komt wennen krijgt het extra aandacht. Het kind wordt aan de andere kinderen voorgesteld. Baby's blijven veel op de schoot van de leidster zodat de baby en andere kinderen uit de groep aan elkaar kunnen wennen. Peuters gaan zelf vaak op ontdekkingsreis. De leidsters houden de kinderen hierbij goed in de gaten. Bij peuters duurt de wenperiode vaak iets langer dan bij baby's. Na de wenochtend of middag, wordt de dag met de ouder/verzorger en de leidster geëvalueerd. Het wennen kan per kind verschillen; dit observeren we goed en sluiten aan bij de behoefte van het kind. Het kind moet zich eerst veilig voelen op de Hoepel voordat het kan gaan ontdekken en ontwikkelen. Voor de leidster is het creëren van een veilige omgeving voor de kinderen de hoogste prioriteit.

2.8.5 Afscheid nemen

Bij kinderen die het moeilijk vinden om afscheid te nemen worden de ouder/verzorger geadviseerd het afscheid nemen zo kort mogelijk te houden. Samen met de leidster wordt de ouder/verzorger uitgezwaaid. Extra aandacht van leidsters of het aanbieden van een activiteit zorgt er vaak voor dat het verdriet snel over is. De ouder/verzorger kan altijd telefonisch contact opnemen om te informeren hoe het met hun kind(eren) gaat.

2.8.6 Kinderen met een rugzak

Voor de Hoepel is ieder kind uniek en mag ieder kind er zijn. Van belang is dat tijdens het intake gesprek openhartig over het kind wordt gesproken en dat we eerlijk met elkaar kunnen bepalen of de Hoepel in staat is om het kind goed op te vangen. We zijn bereid kleine aanpassingen aan de ruimte te doen, om specialistische begeleiding in te schakelen (georganiseerd vanuit ouders en instanties) en om leidsters extra te trainen. Als we de veiligheid en het welbevinden van het kind en de groep kunnen garanderen, zijn alle kinderen welkom op de Hoepel.

2.8.7 Ziek kind & medicijn gebruik

Als een kind ziek is kan het niet zomaar naar het kinderdagverblijf worden gebracht. De leidster kan het kind niet de extra aandacht geven die het nodig heeft. Mocht een kind ziek worden op het kinderdagverblijf dan wordt de lichaamstemperatuur gemeten en wordt het kind extra in de gaten gehouden. Een ziek kind is een kind dat zich zichtbaar niet lekker voelt, over pijn klaagt, een herkenbare ziekte heeft en/of meer dan 39 graden koorts heeft. De leidster neemt telefonisch contact met de ouder/verzorger op, met het verzoek het kind zo spoedig mogelijk op te halen. Verdere richtlijnen over zieke kinderen zijn te vinden op onze website onder ouder.

2.8.8 Incidentele opvang

In overleg en tegen vergoeding kan incidenteel extra opvang aangevraagd worden. De ouder kan dit aanvragen via info@dehoepel.nl en als de groepssamenstelling het toelaat wordt het extra dagdeel in de planning opgenomen. De ouder krijgt een email ter bevestiging. Na overleg en goedkeuring van de ouder kan het kind eventueel in een andere groep dan de stamgroep opgevangen worden.

3 Pedagogische visie en uitgangspunten

3.1 Visie algemeen

De ontwikkeling van het kind verloopt door een voortdurende interactie tussen volwassenen, kind en de omgeving, waarbij het kind zelf een actieve inbreng heeft. Aanvankelijk brengt het kind zijn aangeboren eigenschappen (constitutie, temperament) mee en de volwassene zijn of haar aangeboren eigenschappen plus de levenservaring tot nu toe. Niet alleen het samenspel tussen ouder en kind, maar ook de leefsituatie waarin beiden zich bevinden speelt een rol.

Aandacht, hulp, begeleiding en liefde zijn nodig om het kind lichamelijk weerbaar en geestelijk zelfstandig te laten worden. Ieder kind moet in het ontwikkelen van zijn mogelijkheden en talenten worden begeleid en ondersteund. Daarbij moet rekening worden gehouden met de eigenheid van elk kind. In elke ontwikkelingsfase heeft het kind recht op respect voor wat het is en al kan. Een veilige gehechtheid is daarbij de basis voor zelfstandigheid en onafhankelijkheid. Een goed voorbeeld en duidelijkheid in spreken en handelen is belangrijk voor de ontwikkeling van de eigen persoonlijkheid. Het basisvertrouwen is nodig om het kind zich veilig te laten voelen zodat het onbevengde de wereld kan gaan ontdekken.

3.2 Visie van de Hoepel

Elk kind is uniek in aanleg en aard. Ieder kind ontwikkelt zich op eigen wijze en in eigen tempo. De Hoepel streeft naar het creëren van een situatie waarin het kind zich optimaal kan ontplooiën en ontwikkelen in een omgeving die stimuleert. Hierbij spelen veiligheid, gezelligheid, grenzen zoeken en stellen, regels en geborgenheid een grote rol.

De bovenstaande visie en de algemene visie is eigenlijk vanzelfsprekend voor iedere kinderopvang. Het verschil zit in de omgeving die de Hoepel creëert en de visie die achter deze omgeving zit, zodat kinderen werkelijk optimaal in staat worden gesteld om zich te ontplooien en te ontwikkelen.

Zoals in de algemene doelstelling van de Hoepel beschreven:

De Hoepel wil kinderen vertrouwd maken met de natuur. De natuur is het begin van alles; voor lichaam en geest een onuitputtelijke bron van energie. Zij stelt nooit teleur, maar geeft rust, veerkracht en inspiratie. Daarom geen betere start dan een groene start!

De mooie bostuin met zijn fruitbomen biedt hiertoe veel mogelijkheden. Voor de ontwikkeling van kinderen is buiten zijn en spelen in een natuurlijke omgeving essentieel. Zo ontwikkelen kinderen in de natuur gevarieerder speelgedrag. Door buiten spelen verbetert bovendien de concentratie en worden kinderen gezonder, creatiever en weerbaarder.

Bij de Hoepel ervaren de kinderen de 4 elementen (water, aarde, lucht en vuur) zowel binnen als buiten. Door regelmatig buiten te zijn, in onze ontdektuin, scherpen de kinderen hun zintuigen en leren ze hun mogelijkheden en grenzen kennen. Zij ervaren de weersveranderingen en kunnen zich verwonderen over wat groeit en bloeit. We ervaren de seizoenen bewust en laten we dat terugkomen in onze activiteiten en seizoentafel.

We zijn zoveel mogelijk buiten met alle weertypen. Als het weer het toelaat eten we buiten met de kinderen en/of openen of sluiten de dag buiten af.

De buitenbedjes zijn ideaal om nog meer buiten te zijn. Het slapen in de buitenlucht heeft een positief effect op de gezondheid van de kinderen, voor de opname van vitamine D, een betere weerstand en frisse lucht voor de longen. Buiten slapen de kinderen vaak rustiger en daardoor langer. Tijdens het intake gesprek kunnen ouders toestemming geven voor het slapen in de buitenbedjes.

Vanaf maart zaaien we in onze plantenbak groente en kruiden. We verzorgen de planten, fruitbomen en struiken samen met de kinderen. In het najaar oogsten we wat de tuin ons brengt. We bakken regelmatig brood en koekjes met de kinderen of maken soep met elkaar. We betrekken de kinderen zoveel mogelijk bij het scheiden van het afval.

In het intake gesprek worden ouders op de hoogte gebracht van deze manier van werken. We leggen uit wat de meerwaarde is van zoveel mogelijk buiten spelen en van het ervaren van de natuur. Ook geven we aan waarom dit belangrijk is voor de ontwikkeling van hun kind. We bespreken met de ouders of ze wat betreft de kleding rekening willen houden met elk weertype.

We beogen hiermee dat kinderen spelenderwijs hun natuurlijke omgeving gaan waarderen als bron van leven en, waarschijnlijk veel later, als het grotere geheel waarvan zijzelf deel uitmaken.

De basis voor opvoeden is het creëren van een goede sfeer, vertrouwen, geborgenheid, aangeven van grenzen en veiligheid. De leidsters hebben de taak de nieuwsgierigheid van het kind zowel binnen als buiten te stimuleren en eventueel bij te sturen op zijn ontdekkingsreis.

3.3 Doel

Ons pedagogisch doel is dat de kinderen zich ontwikkelen tot zelfstandige stabiele mensen. Mensen die positief in het leven staan, zich bewust zijn van de omgeving en natuur waarin zij leven en zich bewust zijn van hun eigen talenten. Het is belangrijk dat kinderen leren om zelfstandig te denken en te handelen, zodat zij hun eigen keuzes kunnen maken. Met deze basisvaardigheden kunnen zij later hun eigen plek vinden in de maatschappij.

3.4 Uitgangspunten

Het pedagogisch handelen is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Elk kind heeft recht op individuele aandacht binnen een groep;
- De omgeving van het kind moet een veilige en vertrouwde basis zijn om zich verder te ontwikkelen;
- Elk kind heeft behoefte aan duidelijkheid en structuur;
- Er wordt naar het kind geluisterd en ingespeeld op de behoefte van het kind;
- Aan het kind worden keuzemogelijkheden in een veilig kader aangeboden.

3.5 Methodiek

De Hoepel heeft zich bij het vaststellen van visie en doelen niet laten leiden door één pedagoog, maar gezocht naar pedagogen van wie de uitgangspunten het beste aansluiten bij onze organisatie. Dit zijn de pedagoog Elly Singer, orthopedagoog Louise Berkhout, pedagoog Celestin Freinet, psycholoog Thomas Gordon en de pedagogische benadering van Reggio Emilia. De onderstaand genoemde thema's zijn thema's uit hun theorieën die wij hanteren in onze dagelijkse werkzaamheden.

3.5.1 Elly Singer

Elly Singer is een Nederlandse pedagoog en ontwikkelingspsycholoog. Zij doet al 40 jaar onderzoek binnen de kinderopvang en is medeauteur van het Pedagogisch kader voor de kinderopvang. Ze heeft onder meer onderzoek gedaan naar kinderen in een groep. Hieruit is gebleken dat kinderen binnen de Nederlandse kinderopvang veel onrustiger zijn op de groep dan kinderen op sommige buitenlandse kinderopvang. Nederlandse kinderen "fladderen" meer en hebben een kortere concentratie. In het onderzoek kwam naar voren dat leidsters binnen de Nederlandse kinderopvang meer heen en weer lopen tussen de kinderen en hierdoor zelf de onrust veroorzaken.

Elly Singer benadrukt het belang van geconcentreerd spel en spelbetrokkenheid. Om een omgeving te creëren voor een kind om de spelbetrokkenheid te verhogen heeft Elly Singer de methodiek 'Singeren' ontwikkeld.

Wat is geconcentreerd spel / spelbetrokkenheid?

Geconcentreerd spel is van belang voor een optimale ontwikkeling. De hersenen van een kind zijn in ontwikkeling en geconcentreerd spel is een belangrijke basis voor het ontwikkelen van de hersenen. Kinderen doen dit door spel te herhalen, te herhalen en nog eens te herhalen en van het ene spel komt het andere spel. Dit is de weg die een kind gaat in zijn ontwikkeling. Daarvoor is het van groot belang dat wij het kind de gelegenheid geven om te kunnen spelen. De eigen ontdekking en ervaring die het kind zelf opdoet beklijft beter dan wanneer wij hier de leiding in nemen.

Wat is 'Singeren':

Op de Hoepel 'Singeren' wij volgens de methode van Elly Singer. Elly Singer heeft het begrip 'Singeren' ontwikkeld en dit betekent: een leidster bevindt zich op een vaste plek in de groep.

Doormiddel van 'Singeren' creëert de leidster geborgenheid en emotionele veiligheid waardoor een kind zich veilig voelt en zich gaat ontwikkelen. Spelen is een manier van ervaring opdoen. Een kind herhaalt alles tot hij het kan en dan maakt hij weer een volgende stap. Als wij het kind de ruimte geven om te spelen en de mogelijkheden om hierin te variëren, zit in het spel alles wat ze nodig hebben om alle ontwikkelgebieden te ontwikkelen. Een leidster die op een vaste plek zit in de tuin of op de groep, is voor een kind altijd te vinden. Een ingetogen of onzeker kind gaat om de stoel van de leidster heen spelen en langzaam gaat hij telkens een beetje verder. Een wat drukker kind die eerder geneigd is om over grenzen heen te gaan weet dat de leidster hem ziet en dan voelt hij dat de leidster zijn 'hekje' is. Op deze manier ervaart hij de grens en wordt hij zich daar bewust van zonder dat de leidster hem hoeft te corrigeren. Mocht hij toch over een grens gaan kan sneller worden ingegrepen, zodat de veiligheid van de anderen kinderen waarborgt wordt.

Elly Singer heeft veel onderzoek gedaan naar de spelbetrokkenheid in de kinderopvang in binnen- en buitenland. De spelbetrokkenheid in Nederland was erg laag t.o.v. bijvoorbeeld Engeland. Een kind kwam soms maar tot 2 minuten geconcentreerd spel. De oorzaak bleek te liggen in het feit dat de groepsleiding continu druk zijn met de organisatie van de groep. Dus letterlijk veel heen en weer lopen. Waardoor de kinderen uit hun spel raken, omdat ze telkens moeten opkijken waar de groepsleidster heen gaat en er dan het liefst achteraan gaan om in de nabijheid van de groepsleidster te kunnen spelen.

Het 'Singeren' kun je begeleiden met 3 begeleidingsstijlen o.a. rustig betrokken en nabij, meespelen, leiding nemen en reguleren. Na onderzoek blijkt dat 'nabij zijn' de grootste spelbetrokkenheid oplevert. De nabijheid en dat de leidster er gewoon is geeft vertrouwen. Het vertrouwen wat een kind vanzelfsprekend in zijn ouders heeft, kunnen wij d.m.v. 'Singeren' creëren en het welbevinden van een kind waarborgen. Voor een leidster is dat schakelen. We hebben geleerd dat hard werken goed is en stil zitten daar in tegen voor 'luie' mensen is. Door 'Singeren' werken we hard aan de veiligheid van het kind. Het is wel belangrijk dat de leidster deze manier van werken van binnen uit ervaart, want een kind voelt nog meer wat je niet zegt dan wat je uitdraagt. In het 'Singeren' zal de leidster ervaring opdoen en zal zij steeds meer gaan waarnemen wat een kind nodig heeft.

Bron: www.speelsleren.nl, www.ellysinger.nl

3.5.2 Louise Berkhout

Louise Berkhout studeerde orthopedagogiek aan de Universiteit van Amsterdam, zij voerde haar onderzoek uit bij de afdeling spraak-taalpathologie, van het Universitair Medisch Centrum Groningen in het kader van onderzoek naar de verscholing van het kinderleven. Louise Berkhout werkt bij de Hogeschool Leiden als docent psychologie en pathologie binnen het cluster zorg. Zij deed onderzoek naar het vrije spel van 4-6 jarigen op de basisschool. Haar conclusies zijn grotendeels ook van toepassing op de kinderopvang.

Laat kinderen meer vrij spelen!

Het advies van Louise Berkhout is om kinderen minstens een paar uur per dag vrij te laten spelen. Taal en rekenen zijn al speerpunten in het onderwijs in groep 1 en 2 geworden, en Louise Berkhout constateert een afnemende kennis over het belang van spelen. Fantasiespel is het oefenen met sociale vaardigheden en is positief voor het verwerken van life-events.

Kenmerken van spel

- Het is plezierig en vreugdevol;
- Spel kent geen doelen;
- Is spontaan;
- Wordt bepaald door de deelnemers;
- Is niet letterlijk (kan doen-alsof kenmerken bevatten);
- Heeft een eigen realiteit;
- Is vrij van regels van buitenaf;
- Roept actieve betrokkenheid op.

Ruimte nodig

Dat jongens vaker beweeglijk spel kiezen dan meisjes, roept een belangrijke vraag op. Als jongens voorkeur hebben voor beweeglijk spel, wordt daar vaak te weinig aan tegemoet gekomen. Motorisch spel vereist ruimte, zowel binnen als buiten en enige tolerantie van volwassenen met betrekking tot beweging en lawaai.

Bron: www.wij-leren.nl

3.5.3 Celestin Freinet

Celestin Freinet, een Frans onderwijs pedagoog, ging er vanuit dat kinderen midden in het leven staan, dat zij op hun eigen niveau deel uit maken van de maatschappij. In Nederland bestaat sinds een aantal jaren de Freinetbeweging die de theorie van Freinet levend houdt en verder heeft uitgewerkt voor onder andere de kinderopvang. Centrale thema's: contact met het maatschappelijk leven en zelfstandigheid.

Algemeen

Freinet ontdekte dat kinderen niet geboeid worden door theoretische lessen. Hun interesse kwam pas tot leven door uit te gaan van interesse in de omgeving, van hun eigen ervaringen vooral door naar buiten te gaan. Zijn methode is erop gebaseerd de ervaringen van buiten het kinderdagverblijf naar binnen te halen. Het hier en nu is een belangrijk uitgangspunt voor het samen leren en ontdekken. De nadruk ligt op het stimuleren van de zelfstandigheid en leren verantwoordelijkheid te dragen. De kinderen hebben recht op de “grotmensenwereld” en worden serieus genomen. Onder toezicht en met behulp van de leidster lossen de kinderen zelf hun problemen op en leren met hun gevoelens om te gaan door hun belevingen te uiten. Ze leren elkaar te accepteren zoals ze zijn.

Inrichting ruimte

De ruimtes zijn ingedeeld in themahoeken. Bijvoorbeeld een keukentje en bouwhoek. Kinderen maken hier dingen met elkaar en voor de groep. Belangrijk is dat kinderen leren om met plezier met de werkelijkheid om te gaan. Het is niet goed als ze zich opsluiten in hun eigen fantasiewereldje. Door hen te betrekken bij de inrichting van de hoeken wordt dit gestimuleerd. Er wordt in deze hoeken gebruik gemaakt van materialen die in het dagelijkse leven ook worden gebruikt.

Communicatie

Communicatie speelt een belangrijke rol, zowel tussen kinderen onderling als met de leidsters en ouders. In een dossier wordt bijgehouden wat de kinderen beleven en doen en de veranderingen worden genoteerd. De bedoeling daarvan is dat de belevenissen ook terug gehaald kunnen worden. De kern van de visie van Freinet is dat je kinderen serieus moet nemen en aanvaarden zoals ze zijn. Als volwassenen moet jij je kunnen inleven in de kinderen en ze vooral vrij laten in het ontdekken van de wereld om hen heen.

Pedagogische uitgangspunten

- Kind en volwassenen zijn gelijk van aard. Groter zijn betekent niet noodzakelijk superieur zijn;
- Autoritaire bevelen wekken weerstand op, niemand werkt graag onder bevel;
- Zelfgekozen bezigheden geven meer voldoening;
- Overbevolkte groepen zijn altijd pedagogisch fout;
- Ieder kind heeft recht op respect, dat wil zeggen dat het serieus wordt genomen en dat het kan rekenen op begrip en verdraagzaamheid;
- Om zich te kunnen ontwikkelen is het noodzakelijk dat een kind zich veilig en vertrouwd voelt en weet dat de leidster beschikbaar is wanneer het kind haar nodig heeft;
- Een kind neemt gedrag van volwassenen over, de leidster is met haar gedrag een voortdurend voorbeeld;
- Op kinderdagverblijf de Hoepel wordt in het oog gehouden dat ieder kind de individuele aandacht en zorg krijgt die het nodig heeft, waarbij het belang van de groep als geheel niet uit het oog verloren wordt. Het individu mag niet lijden onder de groep zoals ook de groep niet mag lijden onder het individu.

Bronnen: www.scholieren.com, www.freinet.nl

3.5.4 Thomas Gordon

De Amerikaan Thomas Gordon was een ontwikkelingspsycholoog die uitging van gelijkwaardigheid in relaties. Centraal in Gordon's visie staan respect en aandacht voor elkaar en ruimte voor ieders eigen karakter. De rode draad van zijn methode is de taal van acceptatie. We nemen kinderen serieus en laten ze in hun waarde, zodat we goede relaties met ze op kunnen bouwen. In die context kan een kind groeien, zich ontwikkelen en problemen leren oplossen. Het maakt dat een kind productiever en creatiever wordt en zich gelukkig zal voelen.

Thomas Gordon heeft een methode ontwikkeld waarin kinderen en volwassenen sociale discipline en zelfdiscipline wordt bijgebracht zonder gebruik te maken van ouderwets machtsvertoon zoals het systeem van straffen en belonen. De essentie van Gordons opvoedingsmethode is: kijk naar kinderen, luister naar wat ze te vertellen hebben en neem hen serieus. De Gordonmethode leert mensen compromissen te sluiten, oplossingen te vinden waardoor niet de een of ander gelijk, of zijn zin krijgt.

Er zijn drie kernbegrippen:

- Actief luisteren - wat speelt er bij een kind;
- Ik-boodschappen - bijv. ik vind het vervelend dat je zoveel lawaai maakt;
- De overlegmethode - hoe lossen we samen dit probleem op.

Actief luisteren

- Opvoeder moet heel goed luisteren naar wat een kind wil vertellen, verbaal en of non-verbaal. Deze methode werkt ook bij baby's, ook al kunnen die nog niet verbaal communiceren;
- Leer te luisteren, zodat kinderen met je willen praten;
- Toon fatsoen en respect voor een kind.

Ik-boodschappen geven

- Ik-boodschap overbrengen waarin de opvoeder zichzelf centraal stelt – bijv. ik vind het vervelend dat je zoveel lawaai maakt;
- Het kind moet als een volwaardig mens behandeld worden en mag je van een kind verwachten dat het de opvoeder respecteert.

Overlegmethode

- In plaats van de werkelijkheid van waarden en normen op te leggen aan het kind, moet de opvoeder op de eerste plaats communiceren – tweerichtingsverkeer;
- Machtstrijd (onbewust) tussen opvoeder en kind onderkennen en vermijden, zodat er een win-win situatie ontstaat waar opvoeder en kind beter van worden;
- Opvoeder en kind beschikken beide over machtsmiddelen. Die van het kind - huilen, zeuren, het schuldig voelen van ouders bespelen, ziek worden, bedplassen, etc. - zijn vaak niet minder spectaculair dan die waarover opvoeders beschikken - later zal je mij dankbaar zijn, tegen wie spreek jij, etc. De machtstrijd moet vermeden worden door middel van actief luisteren;
- Onaanvaardbaar gedrag veranderen door de omgeving te veranderen.

Bronnen: www.hoppas.nl, "een andere kijk op kinderen"

3.5.5 Reggio Emilia

Reggio Emilia is een pedagogische benadering van kinderen tot een jaar of 6, ontwikkeld in de Italiaanse stad Reggio Emilia. De benadering wordt nog steeds verder ontwikkeld door kinderen, ouders, begeleiders, pedagogen, kunstenaars, burgers en politici van de stad. In deze pedagogiek gaat de begeleider uit van wat kinderen kunnen, niet van wat kinderen niet kunnen.

Drie belangrijke uitgangspunten zijn:

- De ruimte, deze is licht, verbindt binnen en buiten en moet de kinderen uitdagen tot ontdekken, onderzoeken en experimenteren. Leerkrachten en leidsters worden bij de bouw en inrichting bijgestaan door architecten en pedagogen;
- Het materiaal: dit moet kinderen inspireren om hun ontdekkingen en ideeën vorm te geven;
- Kijken en luisteren: leerkrachten en leidsters zijn gericht op de ontwikkeling van de eigen identiteit, zelfstandigheid en creatieve vaardigheden van het kind.

De theorie: 100 talen

Communiceren is van wezenlijk belang voor kinderen. Jonge kinderen kunnen dit nog niet door taal, maar wel op veel andere manieren: door brabbelen, zingen, ergens heen kruipen, tekenen en kleien. Kinderen zijn voor elkaar de eerste pedagoog. Door hun onderlinge verschillen kunnen ze elkaar verrijken. Door samen te zingen, praten en boekjes lezen verrek je voor kinderen de wereld van het communiceren.

In de kinderopvang horen inspirerende materialen waarmee kinderen zich creatief kunnen uitdrukken. Niet veel kant- en klaar speelgoed, maar wel dagelijkse gebruiksvoorwerpen en kosteloos materiaal: losse stukken hout, lappen, touw, kokers en dergelijke. Leidsters kunnen kinderen helpen met behulp van dit materiaal hun ideeën creatief vorm te geven.

Het idee: kijken en luisteren

De opvang moet aansluiten bij de ontwikkeling en ideeën van kinderen. Leidsters kijken hoe kinderen leren, en passen hun manier van werken daarop aan. Ze spelen in op wat kinderen beleven en doen en nemen hen serieus. Door observeren en luisteren, komen de leidsters erachter wat kinderen bezighoudt. Ze spelen actief mee en leggen veel vast in de vorm van foto's en video's.

In de kinderopvang luisteren en observeren de leidsters heel goed. Zo kunnen ze onderzoeken wat kinderen beleven en waar ze mee bezig zijn. Dat leggen de leidsters vast met foto's en video's, geluidsopname, teksten en door kinderen gemaakt werk. Door goed naar hen te luisteren en op te schrijven met welke onderwerpen de kinderen bezig zijn, kom je op nieuwe activiteiten of een nieuwe inrichting van de ruimtes. Fotograferen is ook belangrijk om ouders te laten zien waar hun kinderen mee bezig zijn.

Het idee: bevorderen zelfstandigheid

Kindercentra moeten een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de eigen identiteit van kinderen, van hun zelfstandigheid en hun creatieve vaardigheden.

In Reggio werken leidsters of kunstenaars met kinderen van gelijke leeftijd een deel van de dag in kleine groepjes. Zo kun je langere tijd aan een project werken. Jij bepaald niet wat ze gaan maken, maar je kunt ze wel helpen met de praktische uitwerking van hun ideeën omdat je meer materiaalkennis hebt. Door kinderen zoveel mogelijk zelf te laten doen, stimuleer je hun zelfstandigheid.

De theorie: de ruimte

De ruimte wordt gebruikt als extra leidster. Een goede indeling van de ruimte draagt bij aan de pedagogische aanpak.

In de kinderopvang bleek dat kinderen veel rustiger en geconcentreerder bezig zijn als verschillende ruimtes een functie hebben. Zoals een hoek met verkleedkleden, een keukentje of autohoek en een plek waar kinderen flink kunnen bewegen. Kinderen kiezen in overleg met de leidster waar ze gaan spelen.

Bron: www.pedagogiekontwikkeling.nl, www.nji.nl

3.6 Uitwerking pedagogische doelen

De uitwerking lichten we toe aan de hand van vier opvoedingsdoelen en vijf ontwikkelingsgebieden.

3.6.1 Opvoedingsdoelen

Kinderdagverblijf de Hoepel ziet het als haar taak om een opvoedingssituatie te creëren, waarin aan ieder kind verantwoorde kinderopvang geboden wordt en een kind zich maximaal kan ontwikkelen en ontplooien. De Hoepel wil dit bereiken door op het kinderdagverblijf in elke groep een opvoedingsklimaat te scheppen waarin goede verzorging, hygiëne en veiligheid belangrijk zijn en waar de leidsters warme persoonlijke aandacht aan de kinderen schenken. Voor de pedagogische onderbouwing van het begrip 'verantwoorde kinderopvang' is vanuit de Wet kinderopvang gekozen voor vier opvoedingsdoelen (ook wel competenties genoemd) zoals professor J.M.A. Riksen-Walraven deze heeft geformuleerd. Prof Riksen Walraven onderscheidt voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar een viertal opvoedingsdoelen:

1. Emotionele veiligheid;
2. Ontwikkelen van persoonlijke competenties;
3. Ontwikkelen van sociale competenties;
4. Overdracht normen en waarden.

3.6.1.1 Emotionele veiligheid:

Het bieden van een gevoel van veiligheid is de meest basale pedagogische doelstelling voor alle vormen van kinderopvang. Een kind dat zich niet veilig voelt in een omgeving, is niet in staat om indrukken en ervaringen op te nemen. Er zijn drie bronnen van veiligheid te onderscheiden; vaste en sensitieve leidsters, de aanwezigheid van

bekende leeftijdsgenootjes en de inrichting van de omgeving. Fysieke veiligheid is beschreven in hoofdstuk 2 organisatie.

De Hoepel scheidt emotionele veiligheid door:

Vertrouwen hebben in de leidsters is van essentieel belang voor het gevoel van veiligheid voor kinderen. De leidsters doen dit doormiddel van:

- dat wat je belooft nakomen;
- eerlijk zijn;
- vast op de groep staan;
- structuur bieden;
- individuele aandacht geven;
- het creëren van een omgeving waar initiatief nemen wordt gestimuleerd en waar fouten maken mag;
- samen met de ouders kijken wat voor het individuele kind belangrijk is en dit toepassen.

Kinderdagverblijf de Hoepel streeft naar zoveel mogelijk vaste groepssamenstellingen.

3.6.1.2 Ontwikkelen van persoonlijke competenties:

Kinderen moeten de gelegenheid krijgen tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties. Met het begrip “persoonlijke competenties” wordt persoonskenmerken bedoeld, zoals: veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit, en creativiteit. Deze competenties stellen een kind in staat om allerlei typen situaties of problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende situaties en omstandigheden. Bij jonge kinderen zijn exploratie en spel de belangrijkste middelen om greep te krijgen op hun omgeving. Exploratie en spel kunnen worden bevorderd door de inrichting van de ruimte en het aanbod van verschillende materialen en activiteiten. De vaardigheden van de leidsters spelen hierin ook een belangrijke rol. Zij stimuleren de kinderen tot spelen en begeleiden hen hierin. Het contact met leeftijdsgenootjes en het samenspel bevorderen de persoonlijke competenties.

De Hoepel stimuleert persoonlijke competentie door:

- de kinderen zelf fruit te laten eten met een vorkje;
- de kinderen zelf hun brood te laten smeren en te eten met een vorkje;
- vroeg beginnen met zindelijkheidsstraining;
- zelf eigen spullen (jas, schoenen) te herkennen te pakken en proberen aan te trekken;
- de kinderen zelf keuzes te laten maken;
- rekening te houden met behoefte aan slaap, aandacht, eten en beweging van de kinderen;
- kenbaar te maken trots te zijn op het kind;
- complimenten geven;
- positief gedrag benoemen;
- aanbieden van activiteiten passend bij de leeftijd.

3.6.1.3 Ontwikkelen van sociale competenties

Het begrip “sociale competenties” omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden. Zoals: zich kunnen verplaatsen in een ander, communiceren (verbaal, non- verbaal), samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale vaardigheden (groeten bij binnenkomst en bij afscheid nemen etc.). De communicatie over en weer met leeftijdsgenootjes, het deel zijn van de groep en het deelnemen van groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leefomgeving voor het opdoen en ontwikkelen van sociale competenties.

De Hoepel begeleidt de ontwikkeling van sociale competenties door:

- kinderen leren samen spelen, zingen en opruimen;
- elkaar te helpen;
- vragen of een kind iets voor een ander kind wil doen. Bijvoorbeeld jasje pakken van een jonger kind;
- te groeten bij binnenkomst en te zwaaien bij afscheid;
- rekening te houden met elkaar;
- groepsspelletjes;
- samen delen;
- op je beurt wachten;
- stimuleren om contact te maken.

3.6.1.4 Overdracht van normen en waarden

Aan kinderen wordt de gelegenheid geboden waarden, normen en de cultuur van de samenleving eigen te maken: socialisatie. Binnen het gezin komt het kind in aanraking met aspecten van de cultuur en de diversiteit van onze samenleving. De groepsomgeving in het kinderdagverblijf geeft hier een bredere invulling aan.

De Hoepel draagt de volgende waarden en normen over:

- respect voor elkaar te hebben en het goede voorbeeld te geven;
- open te zijn en verschillen te benoemen.

3.6.1.5 Tot slot

De Hoepel onderschrijft deze vier pedagogische doelen met als uiteindelijk doel:

- Een kind leren zelf naar de wereld te kijken, leren na te denken over de omgeving en zelf te komen tot eigen oplossingen voor problemen die zich in zijn omgeving voordoen;
- Een kind het gevoel geven dat het waardevol is;
- De zelfstandigheid van het kind, zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld, een kind dat verantwoordelijkheid neemt en een eigen mening heeft met respect voor elkaar en alles wat leeft.

Het belangrijkste hierin is tegemoet komen aan autonomie van de kinderen, aan relatie en competentie die eigen is aan kinderen, de (non)-verbale signalen daarvan begrijpen en daarop reageren met warme ondersteuning, de

verschillen tussen de kinderen zien en waarderen dat ieder kind uniek is. Deze pedagogische houding is de motor voor een positief pedagogisch klimaat waarin bovenstaande doelen bereikt kunnen worden.

3.6.2 Ontwikkelgebieden

Kinderdagverblijf de Hoepel besteedt ook aandacht aan verschillende ontwikkelingsgebieden.

3.6.2.1 Taalontwikkeling

Voor de taalontwikkeling zijn binnen de Hoepel diverse voorleesboeken en prentboeken aanwezig. Voor de allerkleinsten zijn er stoffen en dikke kartonboekjes met simpele herkenbare afbeeldingen. Alle boeken worden regelmatig vernieuwd. Diverse spelletjes zoals memorie, maar ook de kringgesprekken, het spelen in de poppenhoek en het dagelijks zingen van liedjes dragen bij aan de taalontwikkeling.

3.6.2.2 Cognitieve ontwikkeling (verstandelijke ontwikkeling)

Leren doet een kind de hele dag van dagelijkse situaties en gebeurtenissen. De Hoepel stimuleert het kind zoveel mogelijk op leeftijdsadequate wijze door onder andere veel met de kinderen te praten en ze zelf te laten vertellen tijdens de dagelijkse kringspelletjes. De leidsters bieden de kinderen veelsoortige materialen aan om de cognitieve ontwikkeling te stimuleren.

3.6.2.3 Sociaal emotionele ontwikkeling

In de baby- en peuterleeftijd is aandacht voor de sociaal emotionele ontwikkeling van groot belang. Het contact en de binding met ouder/verzorger, leidsters en andere kinderen speelt hierbij een belangrijke rol. In het fantasiespel kunnen emoties goed uitgebeeld worden zoals in de poppenhoek en het keukentje. Ook boekjes over bepaalde onderwerpen worden gebruikt, zoals ziek zijn en een broertje of zusje krijgen. Muziekinstrumenten spelen een rol bij het uiten van emoties.

3.6.2.4 Zintuiglijke ontwikkeling

Voelen, ruiken, luisteren, zien en proeven gaat de gehele dag door. De leidsters bieden de kinderen hierin oefening aan door ze te laten spelen met zand (buiten) water, vingerverf, klei en sop. Tijdens het eten worden de smaak- en reukontwikkeling gestimuleerd. De oog-hand coördinatie wordt bevorderd met de volgende materialen: blokken, hamertje tik, e.d. Het luisteren wordt geoefend door allerlei woordspelletjes, voorlezen, vertellen, opdrachtjes geven en gebruik van diverse muziekinstrumenten.

3.6.2.5 Creatieve ontwikkeling

Van belang is het stimuleren, het ondersteunen en het ruimte geven aan het ontwikkelen van de nieuwsgierigheid, fantasie en ontdekkingsdrang van het kind en hierbij de interesses op te wekken en vast te houden. Spel kan de waarneming versterken en activeren. De zintuigen spelen hierbij een belangrijke rol. Door de kinderen enthousiast te maken en ze nieuwe uitdagingen en materialen aan te bieden stimuleren de leidsters de creatieve ontwikkeling. Het kind wordt zich zo eerder bewust van bijzondere en/of nieuwe dingen die het ontdekken waard zijn.

4 Samenwerken met ouder/verzorger

Oudercontact is een voorwaarde om te komen tot een goede afstemming over de opvoeding tussen de ouder/verzorger en de groepsleiding. Oudercontact is ook bedoeld om ouder/verzorger in staat te stellen het kind met een gerust hart over te dragen aan de leidster op de groep. De haal- en brengmomenten zijn basismomenten waarin het contact tussen de leidsters en de ouders wordt opgebouwd. Tevens heeft de mentor van het kind jaarlijks een evaluatiegesprek met de ouders. Met bijzonderheden van welke aard dan ook organiseren we direct oudergesprekken zodat we situaties helder kunnen bespreken en kunnen bepalen wat de vervolgstappen zijn.

Door regelmatig contact te hebben met de ouder/verzorger wil de Hoepel het volgende realiseren:

- Een wederzijdse kennismaking met de opvoedingssituatie thuis en bij de Hoepel;
- Het opbouwen van een vertrouwensrelatie;
- Ondersteuning aan ouder/verzorger met opvoedingsvragen;
- De beste opvang voor elk kind dat de hoepel bezoekt.

De Hoepel organiseert onderstaande vaste contactmomenten met de ouders:

- Intakegesprek: voor aanvang van de opvang;
- Na 6 weken een evaluatie gesprek;
- Elk jaar rondom de verjaardag van het kind een voortgangsgesprek;
- Bij 4 jaar een eindgesprek.